

50 lat studiów geodezyjnych we Wrocławiu

SZKOŁA, AKADEMIA, UNIWERSYTET

W roku 1951 z dwóch uczelni: Uniwersytetu Wrocławskiego i Politechniki Wrocławskiej wyodrębniła się Wyższa Szkoła Rolnicza. Pierwszym dziekanem Wydziału Melioracji Wodnych został prof. Stanisław Bac. Na wydziale istniały wtedy cztery katedry: Budownictwa Wodnego, Matematyki, Melioracji Rolnych oraz Miernictwa (od 1954 r. – Geodezji).

BERNARD KONTNY

• ODDZIAŁ GEODEZJI I URZĄDZEŃ ROLNYCH W WSR (1960-72)

W 1959 r. członkowie Koła SGP przy Wojewódzkim Biurze Geodezji i Urzędzeń Rolnych we Wrocławiu wystąpili do władz z petycją w sprawie powołania przy Wydziale Melioracji Wodnych kierunku geodezyjno-urzędzenioworolnego. Prawo zorganizowania takich studiów przyznano w roku 1960 uczelniom rolniczym: krakowskiej, wrocławskiej i olsztyńskiej. Działalność dydaktyczną na Oddziale Geodezji Urzędzeń Rolnych przy WMW rozpoczęto 1 października 1960 roku. Na pierwszy rok studiów magisterskich przyjęto 70 studentów.

Plan studiów geodezyjnych w pierwszym okresie obejmował łącznie 4890 godzin zajęć (2175 – wykłady i 2715 – ćwiczenia) oraz dodatkowo 15 tygodni ćwiczeń terenowych i 6 tygodni praktyki produkcyjnej. Przedmioty kierunkowe obejmowały 2070 godzin, zawodowe uzupełniające – 870, podstawowe (matematyka, fizyka, chemia) – 795, społeczno-polityczne – 195, języki obce – 180. Dla porównania: obecny plan studiów obejmuje łącznie z ćwiczeniami terenowymi ok. 3400 godzin.

W roku 1969 katedry: Geodezji, Geodezji Wyższej i Fotogrametrii zostają połączone w zespółową Katedrę Geodezji (kierownik – prof. dr inż. Roman Hlibo-

Pierwsze zajęcia z instrumentami geodezyjnymi, Wrocław ok. 1965 r.

wicki). Katedra Geodezyjnych Urzędzeń Rolnych przekształca się w Katedrę Planowania i Urządzania Terenów Wiejskich (prof. dr hab. Marek Urban), a Katedra Matematyki w Katedrę Zastosowań Matematycznych i Statystyki Matematycznej (doc. dr Tadeusz Cichy).

• STUDIA GEODEZYJNE W AKADEMII ROLNICZEJ (1972-2006)

Kolejna znacząca reorganizacja ma miejsce w 1972 r. Uczelnia zaczyna funkcjonować pod nową nazwą Akademia Rolnicza. W 1973 r. powstaje struktura instytutowa. W ramach Oddziału Geodezji Urzędzeń Rolnych zostają utworzone dwie jednostki: Instytut Geodezji i Zastosowań Matematycznych oraz Instytut Planowania i Urządzania Terenów Wiejskich. Następuje okres stabilizacji. Od roku akademickiego 1972/73 aż do roku 1981/82 nie zmieniano planu studiów. Jednolite studia magisterskie obejmowały 4356 godzin zajęć oraz 16 tygodni ćwiczeń terenowych i 12 tygodni praktyki produkcyjnej (w tym 4 tygodnie robotniczej). Kosztem przedmiotów zawodowych zwiększono liczbę godzin przedmiotów społeczno-politycznych i języków

obcych (w tym obowiązkowy rosyjski), ale takie były wówczas uwarunkowania polityczne.

Lata 90. to czas ogromnych przemian nie tylko w kraju, ale także w szkolnictwie wyższym. Na początku dekady Wydział Melioracji Wodnych z Oddziałem Geodezji Urzędzeń Rolnych i Budownictwa Rolniczego przemianowano na Wydział Melioracji i Inżynierii Środowiska. W 1991 r. Rada Wydziału podjęła uchwałę o kierunkach prowadzonych studiów – jednym z trzech był kierunek *geodezja i kartografia* z dwiema specjalnościami: *geodezja gospodarcza* i *urządzanie obszarów wiejskich*.

Od 1995 roku kształcenie na kierunku *geodezja i kartografia* prowadzone jest w formie dwustopniowej: 7-semesteralne inżynierskie i 3-semesteralne magisterskie studia dzienne oraz 8-semesteralne inżynierskie i 4-semesteralne magisterskie studia zaoczne. Studia inżynierskie są jednolite, bez podziału na specjalności. Absolwenci uzyskują tytuł *inżyniera geodezji i kartografii*, natomiast na studiach magisterskich wprowadzono specjalność – *geodezja gospodarcza i gospodarka nieruchomościami* z oddzielnymi specjalizacjami.

W ostatnich latach XX wieku, mimo niekorzystnych warunków finansowania szkolnictwa wyższego i nauki, nastąpiło niemal podwojenie liczby przyjmowanych na ten kierunek studentów, a kandydatów jest co najmniej 5-krotnie więcej. Przyjęte zasady rekrutacji na studia: egzamin pisemny z matematyki, konkurs ocen na świadectwie maturalnym z fizyki i języka obcego przyniosły efekty. Studenci kierunku *geodezja i kartografia* stali się najwyżej ocenianymi studentami na uczelni, a kierunek cieszył się najwyższą efektywnością kształcenia.

● NA UNIWERSYTECIE PRZYRODNICZYM WE WROCŁAWIU (OD 2006 R.)

Od 23 listopada 2006 roku Akademia Rolnicza nosi nazwę Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu. Wzorem państw Unii Europejskiej w polskim systemie szkolnictwa wyższego wprowadzono punkty zaliczeniowe, tzw. punkty kredytowe ECTS – European Credit Transfer System. Student uzyskuje punkty przydzielone danemu przedmiotowi, jeśli spełni określone w planie studiów wy-

Pomiary GPS podczas ćwiczeń terenowych, Masyw Śnieżnika Kłodzkiego ok. 2000 r.

magania. Jeden punkt ECTS odpowiada efektem kształcenia, jakie przeciętny student może uzyskać w ciągu 25-30 godzin pracy. Dla kierunku *geodezja i kartografia* minimum wynosi 30 pkt ECTS na semestr.

Jeszcze większe zmiany w planach studiów wprowadziły nowe standardy kształcenia z 2007 r. zawierające dla każdego kierunku i poziomu studiów m.in. wymagania ogólne, kwalifikacje absolwenta, ramowe treści kształcenia i praktyki. Zakres treści objętych standardem dla kierunku *geodezja i kartografia* na I stopniu kształcenia obejmuje 885 godzin zajęć i 86 pkt ECTS (na wymaganą liczbę min. 2500 godzin oraz 210 pkt ECTS), a na II stopniu – 270 godzin zajęć i 27 pkt ECTS (na wymaganą liczbę min. 900 godzin

oraz 90 pkt ECTS). Ponieważ na studiach II stopnia nie wprowadzono dodatkowych wymagań, możliwość kształtowania własnego programu nauczania jest tu większa niż na studiach inżynierskich i umożliwia wprowadzenie specjalności.

W procesie kształcenia dużą wagę przywiązuje się do ciągłego kontaktu studentów z praktyczną realizacją zadań. Program studiów przewiduje obszerny zakres zajęć terenowych. Ćwiczenia terenowe z przedmiotów geodezyjnych obejmują 168 godzin. Zajęcia odbywają się we Wrocławiu, na terenie ośrodka doświadczalnego UP w Pawłowicach, w Łężycach k. Dusznik Zdroju – na odpowiednio przygotowanym przez pracowników obiekcie, w Jaskini Niedźwiedziej w Kletnie, na obiekcie Szczeliniec k. Karłowa.

OBCHODY JUBILEUSZU 50-LECIA

Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu w lipcu świętował 50-lecie studiów geodezyjnych. Patronat nad jubileuszem objęli m.in.: rektor prof. Roman Kołacz, główny geodeta kraju Jolanta Orlińska oraz wojewoda dolnośląski Rafał Jurkowlanec. Na uroczystości zorganizowane w Centrum Naukowo-Dydaktycznym UP oraz w budynkach wydziału przy placu Grunwaldzkim złożyły się: ● Konferencja Naukowo-Techniczna „Geodezja, kartografia i geoinformatyka w teorii i praktyce” (1-2 lipca), ● spotkanie Kolegium Dziekanów Wydziałów Geodezyjnych Publicznych Uczelni Wyższych (1-2 lipca), ● uroczysta Sesja Jubileuszowa z udziałem zaproszonych gości (2 lipca), ● zjazd absolwentów kierunku geodezyjnego (2-3 lipca).

Konferencja zgromadziła blisko 60 osób, w tym 6 gości zagranicznych: z Czech (Politechnika w Brnie, Instytut Mechaniki i Struktury Górotworu Czeskiej Akademii Nauk w Pradze) i Niemiec (Uniwersytet Techniczny w Berlinie). Tematyka imprezy, którą otworzył dziekan prof. Jerzy Sobota, obejmowała szerokie

spektrum zagadnień geodezji: od geodynamiki i modelowania geoidy przez problemy geodezji inżyniersko-przemysłowej aż po SIP. Autorami znacznej części referatów byli absolwenci kierunku geodezyjnego wydziału pracujący obecnie w uczelniach wyższych bądź piastujący wysokie stanowiska w administracji geodezyjnej, w tym dwaj geodeci województw (dolnośląskiego i mazowieckiego). Podczas konferencji miała też miejsce wystawa sprzętu geodezyjnego.

Spotkanie dziekanów wydziałów geodezyjnych uczelni publicznych zgromadziło 14 dziekanów i prodziekanów z 9 uczelni wyższych: Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni, Akademii Morskiej w Szczecinie, Politechniki Gdańskiej, Politechniki Warszawskiej, Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie oraz Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Gośćmi specjalnymi byli: prof. Bogdan Ney (przewodniczący Wydziału VII Nauk o Ziemi i Nauk Górniczych PAN), prof. Marcin Barlik (przewodniczący Ko-

mitetu Geodezji PAN), prof. Piotr Konderla (członek Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego) oraz prof. Janusz Pawlikowski (ekspert boloński z Politechniki Wrocławskiej). Dziekani wysłuchali referatów prof. Piotra Konderli na temat kierunków zmian systemu szkolnictwa wyższego w Polsce w ujęciu opracowanych strategii rozwoju tego resortu oraz prof. Janusza Pawlikowskiego na temat Krajowych Ram Kwalifikacji. Odbyła się też rzeczowa dyskusja dotycząca aktualnych problemów kształcenia geodetów na poziomie wyższym.

Liczne grono gości przybyłych na Uroczystą Sesję Jubileuszową w Auli Jana Pawła II (patrz fot.) powitał dziekan prof. Jerzy Sobota. Rektor prof. Roman Kołacz oddał hołd nieżyjącym twórcom nauk geodezyjnych we Wrocławiu, wspominając nazwiska profesorów: Stanisława Baca – twórcy wydziału, Romana Hlibowickiego – twórcy geodezyjnego kierunku studiów, Stanisława Bezdeka, Adama Langy i Marka Urbana. Natomiast przyszłość geodezji wyznacza Instytut Geodezji i Geoinformatyki, kierowany przez wiele lat przez prof. Stefana Caconia, a obecnie prof. Andrzeja Borkowskiego. Rektor

Zdobyte w czasie studiów I i II stopnia wykształcenie stanowi podstawę do ubiegania się o uprawnienia zawodowe we wszystkich zakresach (po odbyciu odpowiedniej praktyki). Studia II stopnia na wszystkich specjalnościach dają ponadto podstawę do ubiegania się o uprawnienia zawodowe w zakresie rzeczoznawstwa majątkowego, a studia na specjalności *gospodarka nieruchomościami* do ubiegania się o uprawnienia zawodowe w zakresie pośrednictwa w obrocie nieruchomościami, a także, po uzupełnieniu wiedzy na kursach specjalistycznych, w zakresie zarządzania nieruchomościami.

Pod względem liczby studentów (łącznie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych) kierunek *geodezja i kartografia* jest obecnie najliczniejszy na Wydziale. Według stanu na 30 listopada 2009 r. na WIKSiG było 3239 studentów, w tym:

- na studiach stacjonarnych 2061 studentów (454 na kierunku *gik*),
- na studiach niestacjonarnych 1178 studentów (353 *gik*).

Łącznie na wydziale od 1951 roku do 30 listopada 2009 r. wydano 13 082 dyplomy, w tym:

● na studiach stacjonarnych 10 222 (3486 *gik*),

● na studiach niestacjonarnych 2860 (1314 *gik*).

Zajęcia dydaktyczne na kierunku *geodezja i kartografia* w ostatnich latach prowadziło ok. 30 nauczycieli akademickich WIKSiG stanowiących minimum kadrowe kierunku studiów i ok. 50 innych pracowników. W roku akademickim 2009/10 liczba osób wchodzących w skład minimum kadrowego wynosi: 8 profesorów i doktorów habilitowanych oraz 21 doktorów, co z dużą nadwyżką spełnia wymagania MNiSW.

● PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ

Dalszy rozwój studiów geodezyjnych na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu jest ściśle związany z sytuacją geodetów na rynku pracy, rozwojem kadry dydaktyczno-naukowej, rozwojem badań naukowych i – może przede wszystkim – z kierunkami zmian w systemie szkolnictwa wyższego w Polsce. Niebagatelną rolę w planowaniu przyszłości wydziału i kierunku studiów mają też uwarunkowania demograficzne

(ciągle zmniejszająca się liczba potencjalnych kandydatów na studia) i finansowe (brak powiązania poziomu finansowania uczelni i wydziału ze wzrostem liczby studentów oraz rozwijaniem nowoczesnych form kształcenia).

Uchwałą Senatu UP z lutego 2010 roku wprowadzono dwie specjalności na studiach I stopnia: *geodezja i geoinformatyka* oraz *geodezja i gospodarka nieruchomościami*. Ich utworzenie związane jest z koniecznością rozszerzenia oferty edukacyjnej UP o specjalności niezbędne na rynku pracy, szczególnie w administracji publicznej. Natomiast na studiach niestacjonarnych II stopnia w miejsce jednej specjalności (*geodezja gospodarcza i gospodarka nieruchomościami*) wprowadzono trzy: *geodezja gospodarcza*, *gospodarka nieruchomościami* i *geoinformatyka* – a więc takie same jak na studiach stacjonarnych.

Największą szansą naszej uczelni i wydziału jest silne powiązanie z gospodarką makroregionu, stąd konieczność rozszerzenia oferty edukacyjnej o nowe kierunki i specjalności. W myśl założeń nowej ustawy o szkolnictwie wyższym uczelnia będzie miała swobodę w tworzeniu kierunków studiów (w tym w układaniu ich planów i programów) wg koncepcji Europejskich i Krajowych Ram Kwalifikacji. Kierunek *geodezja i kartografia* będzie musiał wpisać się w nurt tych przeobrażeń i znaleźć swoje miejsce na mapie szkolnictwa wyższego regionu i kraju w następnych dekadach. Jesteśmy do tego przygotowani zarówno pod względem wysoko kwalifikowanej kadry, jak i infrastruktury dydaktycznej i badawczo-naukowej.

DR HAB. INŻ. BERNARD KONTNY, PROF. UP
(prodziekan ds. kierunku studiów
geodezja i kartografia)

[Więcej o studiach we Wrocławiu na Geoforum.pl
w zakładce Informator/Edukacja – red.]

Literatura:

- Hlibowicki R., Krzywicka-Blum E., 1986: Rozwój Oddziału Geodezji i Urzędzeń Rolnych w latach 1960-1985, w monografii: 25 lat Oddziału Geodezji i Urzędzeń Rolnych Wydziału Melioracji Wodnych Akademii Rolniczej we Wrocławiu, Wrocław;
- Kontny B., 2008: Problematyka kształcenia kadr geodezyjnych dla potrzeb administracji i wykonawstwa geodezyjnego, Materiały z konferencji „Jakość w administracji geodezyjnej”, Wrocław;
- Więckowicz Z., 2000: Studia geodezyjne w Akademii Rolniczej we Wrocławiu w latach 1960-2000, w monografii: 40-lecie studiów geodezyjnych w Akademii Rolniczej we Wrocławiu, Wrocław.

DR HAB. INŻ. BERNARD KONTNY, PROF. UP

FOT. ARCH. INSTYTUTU GEODEZJI I GEOINFORMATYKI

podkreślił ich zaangażowanie na rzecz gospodarki.

50-letnią historię studiów geodezyjnych we Wrocławiu przedstawił prodziekan prof. Bernard Kontny [patrz artykuł powyżej – red.]. Działalność naukową Instytutu Geodezji i Geoinformatyki omówił prof. Stefan Cacoń, natomiast badania i rozwój kadry naukowej Katedry Gospodarki Przestrzennej – dr Małgorzata Akińcza. Zastugi ośrodka wrocławskiego dla rozwoju polskiej geodezji krótko przedstawiła GKG Jolanta Orlńska.

Z okazji jubileuszu 16 osobom i instytucjom przyznano medale „Za zasługi dla Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu”, które wręczył dziekan. Wśród nagrodzonych znaleź-

li się m.in. Jolanta Orlńska, prof. Wolfgang Keller z Uniwersytetu Technicznego w Stuttgarcie, profesorowie Josef Weigel i Otokar Svabensky z Politechniki w Brnie, Park Narodowy Gór Stołowych, Kopalnia Węgla Brunatnego „Turów” w Bogatyni.

Blisko sto osób uczestniczyło w końcowym akcencie obchodów ubileuszu – zjeździe absolwentów. Wieczorem odbył się bal, a następnego dnia – zwiedzanie wydziału i otwarte zebranie Stowarzyszenia Absolwentów. Kolejne spotkanie wyznaczono już za rok, kiedy to jubileusz 60-lecia będzie obchodził cały Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji.